

ZER NAIZ LEGEAREN IKUSPEGITIK LANEAN ARI NAIZENEAN?

Lan egiteko baldintzak ezartzen dituenaren arabera, besteren kontura edo norberaren kontura lan egiten duen langilea izango zara.

2.1 BESTEREN KONTURAKO LANGILEA

Besteren kontura lan egiten duten pertsonak beste pertsona, enpresa edo erakunde bati soldata baten truke zerbitzuak ematen dizkioten enpleguak dira (norbaitentzat lan egiten dute, bere baldintzekin). Pertsona horiek lan jarraitua egiten badute, enpresen aldetik soldata egonkorra jasotzen dute, astero, hilero, orduka, etab. Konpainien barne-antolaketaren arabera. Besteren konturako langileek, oro har, ezarritako ordutegia eta atseden-egunak izaten dituzte, bai eta opor-egunak eta osasun-asegurua ere.

Besteren kontura lan egiten duten pertsonak unean-unean lan egiten badute ere, atsedenaldiak, ezarritako ordutegiak eta ordukako edo egunkako unitate-prezioak izan beharko dituzte. Jardunaldiak (emanaldiak, tailerrak edo sorkuntzak) ezin baditu bete ordutegi estandarrek (gehienez 8 ordu atsedenarekin), horren berri eman eta aldez aurretik negoziatu beharko da.

KONTRATU BAT ESKATU BEHAR DUT BESTEREN KONTURA LAN EGITEN DUDANEAN?

Bai, kontratatuta egon behar duzu eta jakin behar duzu zer baldintzatan ari zaren lanean. Horrek kontratu-agiri bat jasotzea ez badakar ere, zure baldintzen laburpena edo SEPEn alta ematearen kopia eskatu beharko duzu. Ez da apeta bat, eskubide bat baizik.

2.9 KONTRATUAREN GARRANTZIA

Norbaitentzat lan egiten duzunean, kontratu bat egin behar dizu (idatziz ez bada ere), eta hasiera-dataren ondorengo hamar egunen barruan, edukia jakinarazi behar die okupazio-zerbitzu publikoei. Kontuan izan lan-kontratuaren eragin guztiak martxan jartzen direla zerbitzuak benetan ematen hasten zarenetik. Horren aurretik, lan-kontratua formalizatua izan edo ez izan, legez ez dago oraindik lan-harremanik.

Dagoena da kontratatzeko konpromiso bat edo aurre-kontratu bat (e-mail baten bidez froga daitekeena).

- Oso garrantzitsua da kontratatzeko konpromiso hori idatziz jasotzea.
- Konpromiso hori idatziz edukitzeak aukera emango dizu eragin dizkizun kalte-galerak kontratatzaileari erreklamatzeko. Konpromisoa idatziz jasotzen ez baduzu, gerta liteke data batzuk erreserbatzea eta, hasi aurretik, zure beharrik ez dutela esatea. Idatziz jasotzeak aukera emango dizu konpromisoa dagoela frogatzeko, zalantzarik izanez gero dokumentu batera joateko, zure egoeraren xehetasunak ezagutzeko, zure lanbide-kategoria eskatzeko, etab.

Zer dokumentazio behar ditut kontratua egin edo alta emateko?

Lan-kontratua egin diezazuten, nahitaezko datu batzuk eman behar dituzu, hala nola zure NANaren kopia bat eta Gizarte Segurantzako afiliazio-zenbakia.

*Gizarte Segurantzaren inoiz afiliatuta egon ez bazara, zenbakia aldeztu aurretik lortu beharko duzu, Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiaren bulegoetatik.

*Gizarte Segurantzako afiliazio-zenbakia lortzeko, Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiaren edozein bulegotara jo dezakezu, zure NAN edo Atzerritarraren Identifikazio-Zenbakiarekin.

Kontratatzen zaituenak jakin beharko du: zure identifikazio-datuak, helbidea, prestakuntza-maila, egoera pertsonala eta familiarra, eta langabezia bazeu, noiztik. Begi-bistakoa bada ere, gogoratu zure banku-kontu osoaren zenbakia (IBAN eta guzti) eman behar duzula kobratzeko.

Zer jaso behar du kontratuak? Zein da gutxieneko edukia?

Kontratu orok nahitaez eman beharreko gutxieneko informazioa hau izan behar du:

- Enpresaburuaren eta langilearen identifikazioa
- Kontratuaren xedea
- Jardueraren hasiera-data
- Iraupena
- Lanaldia
- Ordainsaria
- Kontratuaren probaldia, hala badagokio.

Beharrezkoa da bi aldeek kontratuaren praktika errespetatzea, lortu dituzten eta kontratuan islatu dituzten akordioak.

*Horregatik, oso garrantzitsua da kontratuan jasotakoa ondo ulertzea. Zalantzarik baduzu edo argi ikusten ez baduzu, sinatu aurretik aholkatuko dizun norbaitekin aztertu. Jakin behar duzu, halaber, kontratuan eta lan-baldintzetan esaten dena esaten dela (hau da, lanordua, atsedenaldiak, soldata, oporrak, etab.) ondorengoa errespetatuz jokatu behar dela:

legea (artisten errege-dekretua eta, hala badagokio, Langileen Estatutua eta aplikatu daitezkeen beste arau batzuk), bai eta lan-harremanari aplikatu dakioken hitzarmen kolektiboa ere (gure kasuan ez dago halakorik).

Ze kontratu mota daude?

- Kontratu mugagabeak: ez dute amaiera-data zehatzik.
- Iraupen jakinekoak (aldi baterako kontratuak bereiz ditzakegu, ekoizpenaren gorabeherengatik, obra edo zerbitzu jakin baterako, eta bitarteko kontratuak edo lanpostua erreserbatuta duten pertsonak ordeztzeko kontratuak).
- Desgaitasuna edo dibertsitate funtzionala duten langileentzat (mugagabeak eta aldi baterakoak)
- Prestakuntza-kontratuak (praktiketan edo prestakuntzarako, kontratatutako pertsonak titulua duen ala ez kontuan hartuta).

3. BESTEREN KONTURAKO LANGILEA

3.2. DANTZA IRAKASLEA NAIZ, KONTRATU BAT EGIN BEHAR DIDATE?

Besteren konturako langilea bazara, bai, beti. Autonomoa bazara, Faktura, eskolarekin duzun lan-harremanaren arabera. Jarraian, besteren konturako langilea noiz zaren azalduko dizugu, eta, beraz, kontratatu egin behar dizute.

Besteren konturako langilea zara, eskolarekin lotzen zaituen harremana lan-arlokoa bada. Autonomoa zara, lotzen zaituen harremana merkataritzakoa edo elkarlanekoa bada.

Harreman motaren (lanekoa edo merkataritzakoa) kualifikazioa kasu zehatz bakoitzaren inguruabarren arabera da. Ildo horretan, zerbitzu-kontratuan, Merkataritza-harreman bati dagokiona (langile autonomoa), kontratu-harremanaren eskema lan-betebehar eta prestazioen truke orokor bat da, zerbitzuen prezio edo ordainsari baten kontrapartidarekin.

Bestalde, lan-kontratua, besteren konturako langilearen betebeharrak eta prestazioak trukatzean datza, bermatutako ordainsariaren truke.

Beraz, ordainsari baten truke lan egitetik aparte, langilea zara ikasgela eta bitartekoak, eskaintzen diozun denboraren arabera adostutako soldata ordaintzen dizun eskola batentzat lan egiten duzunean, besteak beste.

Sarritan zaila izaten denez bereiztea harreman bat merkataritzakoa edo lanekoa denean, epaitegiek ezarri dute lan-harremanaren ezaugarri diren oharrak, lanaz eta ordainsariaz gain, alienazioa eta mendekotasuna ere badirela.

Bi kontzeptuak - Mendekotasuna eta alienazioa - Nahiko abstraktuak dira, eta modu desberdinetan adieraz daitezke jardueren eta testuinguruen arabera.

Horretarako, lan-kontratuan identifikatu ahal izateko, ohikoa da ZANTZU hauetara jo behar izatea:

Honako hauek dira mendekotasun zantzu ohikoenak:

- Enpresaren lantokira edo enpresak izendatutako lantokira joatea.
- Ordutegia finkatuta egotea.
- Lanaren garapen pertsonala (hori bateragarria da ordezkapenen salbuespenezko erregimen batekin)
- Langilea enpresaburuaren lan-antolamenduan sartzea, enpresaburua arduratzen baita jarduera programatzeaz.
- Langilearen berezko enpresa-antolamendurik eza.

Hona hemen alienazio-oharraren beste zantzu ohiko batzuk:

- Langileak enpresaburuaren esku edo eskura jartzen ditu egindako zerbitzuak.
- Enpresaburuak merkatu-harremanei edo publikoarekiko harremanei buruzko erabakiak hartzen ditu. Adibidez, prezioak eta tarifak finkatzen ditu, bezeroak hautatzen ditu, lanaren ordainsaria finkoa edo aldizkakoa den zehazten du eta ordainsaria kalkulatu du.

Adibidez, eskolaren eta irakaslearen arteko harremana lanekoa izango litzateke (eta ez irakaslea):

- a) Irakasleak eskola eman ahal izateko beharrezko antolaketa akademikoa du.
- b) Ikastaroak argitaratu eta jendeari eskaintzen dizkio.
- c) ikasle-taldeak antolatzen ditu.
- d) Ikastaroaren ordutegiak finkatzen ditu.
- e) Ikastaroaren zenbatekoak kobratzen ditu.

Laburbilduz, lan-harremanaren ezaugarri diren notak ematen badira, langilea zara, eta, beraz, **lan-kontratu bat egin behar dizute.**

KONTRATUAREN GARRANTZIA

Arestian aipatutako baldintzak betetzen badituzu, lan-harremana da, eta eskolak kontratu bat egin behar dizu. Eta eskola batek kontratatzen zaituenean, kontratu bat egin behar dizu eta hasiera-dataren ondorengo 10 egunen barruan edukia jakinarazi behar die okupazio-zerbitzu publikoei.

Kontuan izan lan-kontratua idatziz edo hitzez formaliza daitekeela. Nahitaezkoa da kontratua idatziz jasotzea lege-xedapen batek hala eskatzen duenean, eta beti honako kontratu hauetan:

- 1) Prácticas.
- 2) Formación.
- 3) Para la realización de una obra o servicio determinado.
- 4) A tiempo parcial, fijo discontinuo y de relevo.
- 5) A domicilio.
- 6) Espainian atzerriko enpresa espainiarren zerbitzura kontratatutako langileak.
- 7) Denbora jakin baterako kontratuak, lau astetik gorako iraupena dutenak.

DANTZAKO IRAKASLEA IZANIK, APLIKATU AL DIEZADAKE HITZARMENIK? HALA BADA, ZEIN?

Lehenik eta behin, jakin behar duzu hitzarmen kolektibo bat langileen ordezkarien eta enpresaburuen artean sinatutako akordio bat dela, lan-baldintzak eta indarrean dagoen bitarteko eskubide eta betebeharrak arautzen dituena.

Alderdi negoziatzaileak zein diren eta nori eragiten dion kontuan hartuta, hainbat motatakoak izan daitezke, hala nola:

- a) Enpresa-hitzarmena (eskolan bakarrik aplikatu daiteke).
- b) Eskolaren mendeko udaleko edo autonomia-erkidegoko lan-kontratuko langileei aplikatzeko hitzarmena.
- c) Jarduera-sektoreko hitzarmen bat, oraingoz Euskadin ez dagoena.

Jakin behar duzu aplikatzekoa den hitzarmena lan-kontratuan identifikatuta agertu behar dela (normalean azken klausuletan). Hitzarmen baten edo bestearen aplikazioa zehazten duena horien aplikazio-eremua da.

Beste batzuk egotea alde batera utzi gabe, dantza-eskolen eta haien langileen artean sinatutako lan-harremanetan posibletzat jo dugun sektoreko hitzarmena honako hau da:

Ile-apainketa eta Estetika, Musika Irakaskuntza eta Arte Aplikatueta eta Lanbide Artistikoetako Ikastetxeen Estatuko Hitzarmen Kolektiboa.

Hitzarmen hau estatu espainiar osoan aplikatzekoa da, eta honako hauei aplikatzen zaie: ile-apainketako eta estetikako adarreko edo lanbideko irakaskuntza espezializatu eta arautuak ematen dituzten ikastetxeetako langileei; musika-irakaskuntza arautuei, musika-eskoletan ematen direnei barne; arte aplikatuei eta lanbide artistikoei, eta aurreko enpresei, ikastetxe berean irakasten direnean, irakaskuntza horiekin batera ematen ez badira.

ZER KONTRATU MOTA DAUDE? ZEIN INTERESATZEN ZAIT GEHIEN?

Gaur egun, lau kontratu-eredu daude:

- 1) Mugagabea
- 2) Aldi baterako
- 3) Prestakuntzarako
- 4) Praktiketari

Orokorrean, dantza-irakaskuntzaren barruan egiten diren kontratu-modalitate ohikoenak hauek dira:

- **Kontratu mugagabeak** (horien barruan kontratu arruntak daude, sustapenekoak, gizarte-segurantzako hobariekin edo gabe, langabezia dagoen jendea kontratatzen den kontuan hartuta, etab.); modalitate horren barruan aldizkako langile finkoak daude, eta horiei buruz hitz egingo dugu gero.
- **Iraupen jakinekoak** (aldi baterako kontratuak bereiz ditzakegu honakoengatik, Ekoizpenaren zirkulantziak, obra edo zerbitzu jakin baterako, eta bitarteko langileak edo lantokia erreserbatuta duten pertsonen ordezkioak).
- **Prestakuntza-kontratuak** (praktiketari edo prestakuntzarako, kontratatutako pertsonak titulua duen ala ez kontuan hartuta).

BESTEREN KONTURAKO DANTZAKO IRAKASLEAK

Aurreko edozein kontratu lanaldi partzialekoa edo lanaldi osokoa izan daiteke, kontratatzen zaituzten denboraren arabera. Dantza-maisuen sektorearen barruan, ohikoena da lanaldi partzialerako kontratatzea, hau da, egunean edo astean edo urtean ordu batzuk lan egiteko.

* *Eskolak kontratu bat egin diezazuke astean ordubetez, adibidez.*

Irakaskuntzaren sektorean, bereziki ohikoa da **aldizkako kontratu finkoa**. Izenak dioen bezala, kontratu finkoa da, eta honako berezitasun hauek ditu: okupazio egonkorra; jarduerarik ez dagoenaldiak – aldi-gorabeheratsuak – daude; langileak eskubidea du enpresak kontrata dezan jarduera berrabiarazten denean. Kontratu hori idatziz formalizatu behar da nahitaez, ezarritako ereduan, eta honako hauek jaso behar ditu:

- • Jardueraren gutxi gorabeherako iraupena.
- • Deitzeko modua eta agindua, aplikatu beharreko hitzarmen kolektiboak ezartzen duena.
- • Zenbatetsitako lanaldia eta ordu-banaketa.

Esan berri dugun bezala, jarduera-aldiak zalantzazkoak diren jardueretarako dago aurreikusita kontratu hau, hau da, ez dakigu noiz egongo den jarduera eta noiz ez. Hala ere, jarduera-aldiak data jakinetan badira (bi aldeek alde aurretik ezagututa), lanaldi partzialeko kontratu mugagabea legokioke.

Eta hauetako zein da gehien interesatzen zaizun kontratua?

Ba egoera konkreturako kontratu egokia, hau da, errealitatera gehien egokitzen dena. Adibidez, bajaran dagoen langile bat ordezkatzeko kontratatzen bazaituzte, bitarteko kontratua egin behar dizute. Dantza-maisu-plaza bat betetzeko kontratatzen bazaituzte, kontratu mugagabea egin behar dizute (lanaldi osokoa edo lanaldi partzialekoa, lan egin beharreko orduen arabera). Gogoratu, egungo araudiarekin, lan-kontratuak, lehenetsita, mugagabeak direla. Behin-behinekotasuna behar bezala justifikatuta dagoenean bakarrik egin daitezke aldi baterako kontratuak.

Garrantzitsua al da "irakasle" kategoria agertzea nire kontratuan? Zer gertatzen da "begiralea" jartzen badidate?

Garrantzitsua da kontratatzen zaituzten kategoria edo lanbide-taldea zure kontratazioari dagokiona izatea; izan ere, bestela, kontratatu zaituzten kategoriari dagozkionak izango dira eskubideak eta betebeharrak (soldata, lanaldiaren banaketa, baimenak, probaldiak, aurreabisuak, etab.). Eta baldintza horiek hitzarmen kolektiboek finkatu ohi dituzte.

GIZARTE SEGURANTZAKO ZEIN ERREGIMENETAN EMAN BEHAR DIDATE ALTA?

Gizarte Segurantzaren araubide orokorrean.

GIZARTE SEGURANTZA

Kontratatzaileak, hau da, eskolako titularrak alta eman behar dizu Gizarte Segurantzako erregimen orokorrean zure zerbitzuak ematen hasi aurretik. Hau da, lanean hasi aurretik. Zure alta izapidetu ahal izateko, datu pertsonalak eta zure NANaren eta Gizarte Segurantzako afiliazio-zenbakiaren kopia eman beharko dituzu.

* Gizarte Segurantzaren inoiz alta emanda egon ez bazara, Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiari afiliazio-zenbaki bat eskatu beharko diozu zure alta izapidetu ahal izateko.

ZENBAT ORDAINDU BEHAR DIDATE LANORDUA?

Arlo horretan ez dago gutxieneko soldatarik ezarrita dantzako irakasleentzat. ADDEtik gutxieneko hauek proposatzen ditugu irakasleentzat.

Zenbateko hauek gordinak dira:

- Eskolak orduko: 25 €
- Eskolak, portzentajearen arabera: %60 Irakaslea %40 Eskola.

Gure ustez, garrantzitsua da bereiztea noiz diren klase erregularrak eta noiz diren tailer puntualak edo workshopak. Kasu honetan, gutxieneko hauek gomendatzen ditugu. Nolanahi ere, tailer solte bat edo workshop bat denean, lan-harremana autonomia edo norberaren konturako langilea izan daiteke.

- Tailerrak orduko: 50 €
- Tailerrak, ehunekoaren arabera: %70 irakaslea %30 eskola.

Nolanahi ere, egokiena orduko kobratzea da, kobratuko duzuna ziurtatzen baituzu, portzentajearen arabera egiten baduzu, ikasle kopuruaren arabera galtzaile atera zaitezke.

(Autonomo gisa alta eman nahi baduzu, hau irakurtzea gomendatzen dizugu: B edo d ibilbidea, ikuskizunak egiteko edo prestakuntza-zentroak sortzeko ekiten duten pertsonentzat .)

C - IBILBIDEA

BESTEREN KONTURAKO DANTZAKO IRAKASLEAK

NOMBRE

ID. DE TRABAJADOR

**Euskal Herriko Dantza Profesionalen Elkartearen argitalpena (ADDE),
2021**

Nork idatzia: Jemima Cano kultura-proiektuen sustatzailea.

BIBLIOGRAFIA

Lan-itunaren zirriborroa ADDE 2016

[ADDEko lan hitzarmena batzordeak idatzia: Gabriel Ocina, Natalia Garcia, Nerea Martinez, Aritz López, Pilar Andres]

Dantzariarentzako lan-gida (APDC)

Dantzako irakasleentzako lan-gida (APDC)

Kataluniako Lan Ituna (APDC)

Zerga-aholkularitza orrialdeak